

ОЦІНЮВАННЯ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ ДО ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ

ПРИЙМА О. І., здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, Україна

Населення України є важливою складовою демографічної, економічної та соціальної ситуації країни. Останні десятиліття в Україні спостерігаються значні демографічні зміни, які зумовлені як внутрішніми, так і зовнішніми чинниками. Зменшення чисельності населення, старіння та міграційні процеси - це виклики, які можуть суттєво вплинути на майбутнє країни.

Звісно, що оцінювання міграційних процесів населення є надзвичайно актуальним для України, особливо через велику хвилю міграції через війну. Багато вчених присвятили питанням міграції велику кількість наукових праць. Зокрема у [1] розглянуто міграційні процеси в Україні та причини їх посилення.

Вважаємо за доцільне оцінити міграційні процеси до повномасштабного вторгнення для подальшої порівняльної оцінки різних міграційних етапів, хвиль міграції тощо. Оцінювання міграції населення до січня 2022 р. здійснимо за допомогою таких показників як: кількість живонароджених, померлих, прибулих, вибулих та постійне населення. Для здійснення розрахунків усіх показників, доцільно використати статистичні ігри, оскільки вони дають можливість порівняльної оцінки в розрізі регіонів України.

Джерело: побудовано за даними [4]

Рисунок 4.2 - Ранжування регіонів України за показниками міграції населення у 2022 році за допомогою критерію Гурвіца

Розглянемо динаміку населення та міграції за критерієм Гурвіца і візуалізуємо на рисунку 4.2. Даний критерій передбачає поєднання песимістичної та оптимістичної оцінки ситуації [2; 3]. Лідерами за даним критерієм є Донецька область, що складно інтерпретувати, оскільки частина вже перебувала в окупації, але загалом це регіон з великою кількістю постійного населення, Київська та Львівська області, які були туристично привабливими до повномасштабного вторгнення, Львів залишається і досі через географічне розташування, а аутсайдер – Харківська швидше за все через достатню близькість до окупованих територій.

Доцільно також використати інші критерії, зокрема Байєса-Лапласа та Ходжеса-Лемана. Результати подано у таблиці 4.5.

Таблиця 4.5

Регіони-лідери та аутсайders за показниками міграції

Лідери та аутсайders* за критеріями		
Байєса-Лапласа	Гурвіца	Ходжеса-Лемана
Лідери		
Київська	Донецька	Закарпатська
Одеська	Київська	Івано-Франківська
Львівська	Львівська	Вінницька
Аутсайders		
Чернігівська	Сумська	Харківська
Кіровоградська	Дніпропетровська	Дніпропетровська
Сумська	Харківська	Чернігівська

Джерело: побудовано за даними [4]

Можна зробити висновок, що здебільшого західна та центральна частина України має кращі показники населення та міграції, що не можна сказати про Схід та Північ, більшість регіонів із яких є аутсайдерами. На нашу думку, причин багато, зокрема й екологічні, адже на сході розміщена велика частина заводів, родовищ на басейнів, що забруднюють повітря. Важливим чинником є історичні фактори та культурні традиції регіонів, а також межування із росією, що призводить до занепаду цих областей, а населення зі сходу навпаки мігрує на захід. Загалом, зміна чисельності населення та міграційні процеси є наслідком взаємодії численних факторів. Для зменшення негативних наслідків і використання потенціалу міграції уряди повинні створювати економічні

можливості для громадян, інвестувати в освіту та охорону здоров'я та загалом розробляти прогноз показників міграції та кроки спрямовані на інтеграцію мігрантів [5; 6]. Однак, очевидно, що після повномасштабного вторгнення ситуація змінилась і потрібно розробляти чіткі пропозиції щодо післявоєнного відновлення і збільшення добробуту населення [7].

Література:

1. Вдовин М. Л., Іванчишин А. А. Статистичний вимір міграційних процесів в Україні: каталізatori їх інтенсифікації та послаблення. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2023. Вип. 6 (06). С. 22–30. <https://doi.org/10.32782/dees.6-5>.
2. Вдовин М. Л., Березяк І. М. Оцінювання інвестиційних ризиків за допомогою статистичних ігор на прикладі Львівської області та України. *Вісник соціально-економічних досліджень.*: зб. наук. пр. Вип. 3 (54). 2014. С. 15–22. URL : <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/3564> (дата звернення: 04.01.2025).
3. Вдовин М. Л., Брода А. Р. Статистичне моделювання інвестиційних ризиків в умовах ринку. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Випуск 17. С. 903–908.
4. Офіційний сайт: Головне управління статистики у Львівській області. URL : <https://www.lv.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 04.01.2025).
5. Вдовин, М., Сухович, Х. Прогнозування рівня добробуту населення України методом Хольта. *Економіка та суспільство*. 2024. № 4 (64). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-6>.
6. Зомчак Л. М., Вдовин М. Л. Прогнозування успішності банківського маркетингу методами логістичної регресії. *Інтелект XXI*. 2020. № 5. С. 100–104. URL: http://www.intellect21.nuft.org.ua/journal/2020/2020_5/21.pdf (дата звернення: 04.01.2025).
7. Вдовин, М., Сухович, Х. Показники добробуту населення України та інших країн світу: порівняльний аналіз. *Трансформаційна економіка*, 2024. № 3 (08), 13–18. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8141/2024-8-2>.